

Vedtekter for Miljøpartiet De Grønne

Revidert på landsmøtet i Bærum 11. - 13. mai 2018.

§ 1: Mål og prinsipper

Miljøpartiet De Grønnes mål er et medmenneskelig samfunn i økologisk balanse. Økonomien skal underordnes sunne økologiske prinsipper og fremme fred og rettferdighet både lokalt og globalt. Livskraftige lokalsamfunn basert på lokale ressurser er en forutsetning for å nå målet.

§ 2: Virkemidler

Partiet skal fremme sin politikk ved å delta i demokratiske valg og gjennom opplysningsarbeid og ikkevoldelige aksjoner.

§ 3: Partiets stiftelse og program

3.1. Miljøpartiet De Grønne er stiftet 29.10.1988. Partiet sentralt, partiets fylkeslag og lokallag har et felles prinsippprogram og arbeidsprogram.

3.2. Prinsippprogrammet revideres når foregående landsmøte har bestemt det og nedsatt programkomité for dette formålet. Ved endring av prinsippprogrammet blir det brukt vanlig flertall underveis i behandlingen, men programmet som helhet skal vedtas med 2/3 flertall.

Arbeidsprogrammet revideres av landsmøtet de årene det er stortingsvalg. Foregående landsmøte velger programkomité. Arbeidsprogrammet og andre delprogram innen rammene av prinsippprogrammet vedtas med alminnelig flertall.

3.3. Miljøpartiet De Grønne er medlem av European Green Party og tilsluttet Global Greens.

3.4. Partiet har geografisk representasjon. Partiorganene beskrives i §§ 5–12.

3.5. Lokal- og fylkeslag kan utarbeide egne programmer innen de rammene prinsippprogrammet gir.

3.6. Medlemmer kan reservere seg mot enkeltpunkter i prinsipp- og arbeidsprogrammet dersom de strider mot deres personlige overbevisning. De må orientere nominasjonskomiteen/valgkomiteen om dette før de tar imot nominasjon/valg. Reservasjon mot et punkt i programmet må gjøres senest en måned etter at programmet er vedtatt for å være gyldig.

3.7. Partiorganisasjonens registrerte navn har disse hovedformene: Miljøpartiet De Grønne (bokmål), Miljøpartiet Dei Grøne (nynorsk) og Birasbellodat Ruonát (samisk). De registrerte kortformene er: De Grønne (bokmål), Dei Grøne (nynorsk) og Ruonát (samisk). Partinavnets forkortelse er MDG, MDG og BR. Andre varianter må ikke brukes.

§ 4: Medlemskap, stemmerett og valgbarhet

4.1. Som medlem i Miljøpartiet De Grønne regnes den som har fylt 15 år, har betalt kontingent til partiet for inneværende eller foregående år og ikke har meldt seg ut.

4.2. Siste frist for fornying av kontingenten er 31.12 det året kontingenten gjelder for. Nye medlemmer som betaler etter 1.11 får kontingenten gjeldende for både inneværende og etterfølgende år.

4.3. Stemmerett og valgbarhet i partiets møter og organer følger medlemskapet etter §4.1, med følgende unntak: Nye medlemmer og medlemmer som melder seg inn igjen etter opphold får stemmerett og blir valgbar 4 uker etter at kontingenten er betalt. Medlemmer av partiets sideorganisasjoner (jf §6) har stemmerett i partiets møter og organer når medlemskapet er gyldig etter organisasjonenes egne vedtekter, med samme unntak som i første ledd. Det er ikke anledning til å stemme på vegne av andre i noen av partiets møter og organer.

4.4. Tillitsvalgte og folkevalgte skal gjøre seg kjent med og følge, både lokale og sentrale, vedtekter og retningslinjer.

4.5. Medlemskontingenten fastsettes i årsbudsjettet og kreves inn av partiet sentralt. Melding om endringer sendes lokallag senest innen en måned

4.6. Kontingenten innbetales til sekretariatet og deles i tre deler: 1/3 av kontingenten tilfaller lokallaget, 1/3 fylkeslaget og 1/3 sentralorganisasjonen. Det samme gjelder pengegaver der giveren ikke har spesifisert annet. Der det ikke er fungerende lokallag tilfaller lokallagets andel fylkeslaget. Avregning til lagene skjer minst en gang i året.

4.7. Landsmøtet kan utnevne personer som har betydd mye for partiet til æresmedlemmer. Æresmedlemmer betaler ikke kontingent, men har ellers rettigheter som andre medlemmer. Æresmedlemskap kan tilbakekalles av landsmøtet eller landsstyret med 2/3 flertall.

§ 5: Lokallag og fylkeslag

5.1. Et lag må bestå av minst tre medlemmer og følge partiets vedtekter. Laget kan i tillegg fastsette egne lokale vedtekter og retningslinjer som utfyller men ikke strider mot hovedvedtektene. Dersom lokale vedtekter og retningslinjer ikke er fastsatt eller er mangelfulle, skal laget følge partiets standardvedtekter for lokallag og relevante retningslinjer vedtatt av landsstyret (jf §8.4 a). Unntatt er partiets etiske retningslinjer som er bindende for alle lag. Skriftlig melding om etablering av lag må sendes sekretariatet. Meldingen skal være underskrevet av deltakerne på møtet.

5.2. Et lokallags medlemmer er partimedlemmer som bor i lagets kommune(r). Et fylkeslags medlemmer er partimedlemmer som bor i fylket, uavhengig av om de er knyttet til et lokallag. Under Oslo fylkeslag kan det etableres bydelslag med rettigheter som lokallag. Tilhørigheten defineres ved registrert bostedsadresse 31.12. foregående år. Medlemmer kan søke landsstyret om å tilhøre et annet lag, men de kan ikke være medlem av to lag samtidig.

5.3. Laget skal ha et styre på minst tre medlemmer. Styret skal ha leder eller talspersoner, sekretær og kasserer.

5.4. Laget plikter å avholde årsmøte med valg. Fylkeslag kan fastsette regler for delegasjon til års- og nominasjonsmøter i laget, det samme gjelder lokallag med bydelslag. Årsmelding for laget, revidert regnskap og melding om valg av styre skal sendes sekretariatet, og for lokallagets del: fylkestyret.

5.5. Lokal- og fylkeslag skal jobbe for å stille lister ved valg.

5.6. For at et lag skal opprettholde sine rettigheter i partiet må formelle og økonomiske forpliktelser for foregående år være oppgjort innen 1 måned før landsmøtets første dag. Landsmøtet kan med 2/3 flertall gjøre unntak fra denne vedtekten.

5.7. Ved nedlegging eller opphør av virksomheten tilfaller lagets midler Miljøpartiet De Grønne, eller annen organisasjon dersom dette er fastsatt i lokale vedtekter.

§ 6: Sideorganisasjoner

Grønn Ungdom (GU) anerkjennes som De Grønnes ungdomsorganisasjon, Grønne Studenter (GS) anerkjennes som partiets studentorganisasjon, og Grønt Kvinnenettverk (GK) anerkjennes som partiets kvinnenettverk. Grønt Kvinnenettverks styre og vedtekter vedtas av landsmøtet i Miljøpartiet De Grønne, på samme måte som for partiets øvrige verv og vedtekter.

§ 7: Landsmøtet

7.1. Partiets høyeste organ er landsmøtet, som minst holdes en gang i året i perioden 1. april til 31. mai.

7.2. Det kan avholdes ekstraordinært landsmøte, fortrinnsvis i perioden 15. august til 31. oktober, hvis ordinært landsmøte eller minst 25 % av medlemmene ønsker det, eller hvis landsstyret vedtar det med 2/3 flertall. Ellers gjelder samme regler som for ordinært landsmøte.

7.3. Landsmøtet skal annonseres i medlemspublikasjon eller i brev til medlemmene seinest tre måneder før første møtedag.

7.4. Landsmøtet består av 190 fylkesdelegater som fordeles proporsjonalt etter fylkeslagenes del av medlemsmassen, men slik at hvert fylke får minimum 3 delegater. I tillegg kan Grønn Ungdom sende 12 delegater, og Grønne Studenter 4 og fylkesløse lag til sammen 1 delegat. De nasjonale talspersonene har stemmerett i kraft av sine verv. Partisekretæren har møteplikt, tale- og forslagsrett. Øvrige medlemmer av sentralstyret, leder og et styremedlem fra Grønt Kvinnenettverk, og ansatte i sekretariatet har tale- og forslagsrett.

7.5. Forslag som skal behandles på landsmøtet må være sekretariatet i hende senest 8 uker før første møtedag. For at forslag skal behandles på landsmøtet må det være fremmet av enten et lokal- eller fylkeslag, et av partiets formelle organer, sideorganisasjoner eller minst fem medlemmer. Melding om landsmøtedelegatens navn og adresser skal være sekretariatet i hende seinest 5 uker før første

landsmøtedag. Delegater og varadelegater som er påmeldt etter denne datoen kan avvises av landsmøtet. Landsmøtedokumentene skal være de påmeldte delegatene og alle lokal- og fylkeslag i hende seinest fire uker før første møtedag.

7.6. Ordinært landsmøte skal minst behandle følgende saker: Valg til sentrale tillitsverv, samt regnskap, budsjett og årsmelding for sentrale partiorganer.

7.7. Det ordnes med reiseutjevning for de stemmeberettigede landsmøtedelegatene, med mindre reiseutgiftene blir dekket på andre måter.

§ 8: Landsstyret

8.1. Landsstyret består av to representanter av ulikt kjønn fra hvert fylke som fylkeslaget velger blant sine medlemmer, Sentralstyret, samt en av talspersonene i Grønn Ungdom, Grønne Studenter, og Grønt Kvinnenettverks leder. Partisekretæren fungerer som landsstyrets sekretær.

8.2. Representantene fra fylkeslagene og sideorganisasjonene har sine personlige varamedlemmer valgt av de respektive lagene og organisasjonene. Sentralstyre- medlemmene har samme vararepresentanter som beskrevet under §9 om Sentralstyret.

8.3. Landsstyret forretningsorden skal for ordinære fysiske møter minimum inneholde:

- a. Melding om sentralstyrets virksomhet.
- b. Melding om sekretariatets virksomhet.
- c. Melding om økonomisk status.
- d. Melding om den utadrettede politiske virksomheten.
- e. Melding om fylkeslagenes virksomhet.

8.4. Landsstyret er partiets høyeste organ mellom landsmøtene i disse sakene:

- a. Fastsetting av retningslinjer, handlingsplaner, grupper og utvalg utover det vedtektene bestemmer.
- b. Strategiske politiske og organisatoriske prioriteringer.
- c. Politiske resolusjoner.
- d. Tilslutning til eksterne organisasjoner eller politiske initiativ.
- e. Vedtak budsjett for påfølgende år.
- f. Budsjettmessige omdisponeringer som utgjør mer enn 4 % av den totale budsjettammen.
- g. Innstillinger til vedtak i relevante landsmøtesaker, herunder forslag til valgkomitè.
- h. Andre saker av prinsipiell art, som vedtektene ikke legger til andre partiorganer.

8.5. Landsstyret skal ha ordinære møter minst fire ganger i året og ellers når sentralstyret eller ¼ av landsstyremedlemmene ber om det. Innkalling sendes minst en måned før møtet. Landsstyret kan gjøre vedtak elektronisk når de samme som nevnt over ber om det. Annonsering skal gjøres med epost eller telefon senest en uke før stemming. Landsstyret fastsetter selv nærmere rutiner for dette.

8.6. Landsstyret er vedtaksdyktig når minst halvparten av de stemmeberettigede er tilstede. I møter gjøres vedtak med alminnelig flertall, og ved elektronisk votering med absolutt flertall.

8.7. Referater fra landsstyret skal minst vise når og hvor møtet fant sted, hvem som var til stede, hvilke saker som ble behandlet og hvilke vedtak som ble gjort. Referatet skal også vise de vedtak som er gjort elektronisk siden forrige møte. Når juridiske eller andre tungtveiende forhold tilsier det, kan kontrollkomiteen bestemme at det skal gjøres unntak fra referatføringen. Landsstyrets referater skal tilgjengeliggjøres på partiets nettsider innen to uker etter møtet.

§ 9: Sentralstyret

9.1. Sentralstyret består av to talspersoner (av forskjellig kjønn), partisekretær, internasjonal kontakt, 6 andre landsmøtevalgte medlemmer samt en av talspersonene for Grønn Ungdom. Talspersonene velges sammen for to år av gangen. Partisekretæren velges for to år av gangen, det året talspersonene ikke er på valg. Landsmøtet velger sentralstyremedlemmer i rekkefølge etter første ledd, deretter et personlig varamedlem for internasjonal kontakt, og 5 nummererte varamedlemmer for de øvrige sentralstyremedlemmene. Møtende talsperson fra Grønn Ungdom har sin medtalsperson eller generalsekretæren som varamedlem.

9.2. Valgkomiteens innstilling skal gjenspeile bredden i partiet geografisk så vel som politisk, så fremt det ikke kommer i konflikt med de øvrige kravene til vervet.

9.3. Medlemmer som representerer noe annet parti på lokalt eller nasjonalt nivå kan ikke velges til sentralstyret. Landsmøtet kan gjøre unntak for disse bestemmelsene med 2/3 flertall.

9.4. Internasjonal kontakt er ansvarlig for deltagelse og votering i the European Green Party i henhold til partiprogrammene, for å følge opp partiets øvrige internasjonale kontaktnettverk, og for å lede partiets internasjonale utvalg. Utvalget skal bistå internasjonal kontakt i arbeidet, og består i tillegg til internasjonal kontakt med vara av en representant fra Grønn Ungdoms internasjonalt utvalg og to landsmøtevalgte medlemmer. Internasjonal kontakt skal samarbeide tett med resten av sentralstyret, arbeidsutvalget og landsstyret, og oppdaterer disse jevnlig om sitt arbeid.

9.5. Parlamentarisk leder tiltrer sentralstyret uten stemmerett med mindre vedkommende også er ordinært medlem av sentralstyret. Som vara kan det sendes en annen fra stortingsgruppen.

9.6. Ved frafall av en talsperson velger landsstyret en ny blant de opprinnelige faste medlemmene av sentralstyret. Ved frafall av begge de opprinnelige talspersonene, skal to nye talspersoner velges på ekstraordinært landsmøte eller ved uravstemning, med mindre det er under 3 måneder igjen til ordinært landsmøte. Ved frafall av partisekretær konstituerer sentralstyret en ny blant de øvrige medlemmene av sentralstyret. Er det lengre enn tre måneder igjen til landsmøtet må det innkalles til ekstraordinært landsmøte for å velge ny partisekretær. Andre personer med spesielle oppgaver i sentralstyret kan erstattes også av opprykkende varamedlemmer. Ved alminnelig velferdspermisjon for talspersoner eller partisekretær, bestemmer landsstyret en midlertidig løsning som ivaretar ledelsen av partiet i permisjonstiden.

9.7. Sentralstyret leder det politiske, organisatoriske og økonomiske arbeidet mellom landsstyremøtene, med blant annet disse oppgavene:

- a. Sentralstyret har ansvar for at landsmøtets og landsstyrets vedtak blir fulgt opp.
- b. Talspersonene skal i samarbeid fronte partiets politiske standpunkter utad og lede partiorganisasjonen innad. Talspersonene kan delegere ansvaret for ulike deler av den interne virksomheten til partisekretæren eller andre medlemmer av sentralstyret, etter vedtak i sentralstyret.
- c. Sentralstyret organiserer partisekretariatet og ansetter medarbeidere på partikontoret og regionsekretærer. Partisekretæren har ansvar for den daglige driften av sekretariatet, og er personal- og økonomiansvarlig i sentralstyret. Partisekretæren er også sekretær for arbeidsutvalget, sentralstyret og landsstyret.
- d. Sentralstyret følger aktivt opp arbeidet i fylkeslagene og skal i samarbeid med disse legge til rette for at partivirksomheten blir drevet effektivt i alle deler av landet. Finner sentralstyret at arbeidet i et fylke er utilfredsstillende, kan det kreve at ekstraordinært årsmøte blir innkalt og forelagt sentralstyrets forslag til tiltak.
- e. Sentralstyret arrangerer felles partisamlinger mellom landsmøtene.
- f. Sentralstyret er styre for partiets medlemspublikasjoner, internettsider med mer. Redaktører utnevnes / ansettes av sentralstyret jf §9.7 c, og arbeider etter evt retningslinjer fastsatt av landsstyret jf §8.4 a.

9.8. Sentralstyret holder fysisk eller elektronisk møte om lag en gang i måneden, og ellers når arbeidsutvalget eller $\frac{1}{4}$ av medlemmene i sentralstyret ber om det.

9.9. Sentralstyret er vedtaksdyktig når minst halvparten av de stemmeberettigede er tilstede. I møter gjøres vedtak med alminnelig flertall, og ved elektronisk votering med absolutt flertall.

9.10. Referater fra sentralstyret skal minst vise når og hvor møtet fant sted, hvem som var til stede, hvilke saker som ble behandlet og hvilke vedtak som ble gjort. Referatet skal også vise de vedtak som er gjort elektronisk siden forrige møte. Når juridiske eller andre tungtveiende forhold tilsier det, kan kontrollkomiteen bestemme at det skal gjøres unntak fra referatføringen. Sentralstyrets referater skal tilgjengeliggjøres på partiets nettsider innen to uker etter møtet.

§ 10: Arbeidsutvalget

10.1. Arbeidsutvalget består av talspersonene og partisekretæren. Arbeidsutvalget har ikke varamedlemmer. Arbeidsutvalget konstituerer seg på første AU-møte etter Landsmøtet.

10.2. Arbeidsutvalget tar avgjørelser i saker som er delegert av sentralstyret eller landsstyret, og i saker som krever så rask behandling at sentralstyret vanskelig kan innkalles.

10.3. Arbeidsutvalget møtes minst ukentlig og ellers når et av medlemmene ber om det.

10.4. Når konsensus ikke oppnås i saker under arbeidsutvalgets myndighet, eller når arbeidsutvalget opplever tvil om sin myndighet, skal saken til sentralstyret.

§ 11: Kontrollkomiteen

11.1. Kontrollkomiteen velges av landsmøtet og består av 5 medlemmer og 3 nummererte varamedlemmer uten andre sentrale verv i partiet. Landsmøtet velger leder og nestleder i kontrollkomiteen.

11.2. De enkelte medlemmer i kontrollkomiteen har selv ansvaret for å informere om og koordinere sine aktiviteter mot partiets sentrale organer, partilagene og fylkeslagene.

11.3. Kontrollkomiteen er partiets høyeste organ mellom landsmøtene i saker som gjelder: Tolkning av vedtekter og retningslinjer; Kontroll med at vedtektene blir fulgt; Kontroll med at budsjettet blir fulgt; Revisjon; Kontroll med bruk av partiets midler, både sentralt og lokalt.

11.4. Kontrollkomiteen er solidarisk ansvarlig overfor landsmøtet for føre tilsyn med at partiets vedtekter og landsmøtevedtak blir fulgt. Mangelfull oppfølging av disse fra sentrale eller lokale organers side kan umiddelbart påtales overfor vedkommende organ.

11.5. Kontrollkomiteen skal overvåke at uravstemninger avholdes etter gjeldende regler, og den kan midlertidig underkjenne resultatet dersom reglene ikke er fulgt. I så fall tar landsmøtet avgjørelsen om godkjenning eller ikke og vedtar eventuelt en avstemning.

11.6. Alle partimedlemmer kan sende klager til kontrollkomiteen.

11.7. Kontrollkomiteen har tilgang til all dokumentasjon i partiets sentrale og lokale arkiver, tilgang med talerett i alle møter, og kan kreve uttalelser fra involverte i saker til behandling i komiteen.

§ 12: Valgkomiteen

12.1. Valgkomiteen velges av landsmøtet og består av 7 medlemmer med 6 nummererte varamedlemmer. Tre av komiteens faste medlemmer og to av varamedlemmene velges for to år av gangen. Det skal etterstribes geografisk representasjon, og Grønn Ungdom skal være representert i komiteen.

12.2. Valgkomiteen er ansvarlig overfor landsmøtet for å innstille kandidater til sentrale tillitsverv i partiet. Valgkomiteen skal også innstille på programkomiteer de årene dette er aktuelt. Valgkomiteen kan innstille på flere kandidater enn det finnes verv, dersom dette synes hensiktsmessig. Valgkomiteens forslag skal være ferdig fem uker før landsmøtets start.

12.3. Et styre, det være seg nasjonalt, i fylkesleddet eller på lokalt plan, må ikke fungere som valgkomite eller nominasjonskomite, så sant andre muligheter finnes.

§ 13: Godtgjørelser

13.1. Landsstyret fastsetter godtgjørelse og andre vilkår for talspersoner og partisekretær. Den økonomiske godtgjørelsen for disse skal gjøre det mulig å bruke full normal arbeidstid på vervene.

13.2. Utgifter tilknyttet reise og overnatting ved tjenesteoppdrag i regi av partiets sentralorganisasjon skal dekkes i sin helhet av den sentrale partikassen. Dette gjelder blant annet utgifter ved møter i landsstyret og representasjon i internasjonale samarbeidsfora.

13.3. Landsstyret kan vedta ordinær møtegodtgjørelse og honorar for andre arbeidsoppgaver i partiet.

§ 14: Representasjon

14.1. Intet medlem kan inneha samme sentrale tillitsverv i mer enn 10 år sammenhengende (gjelder ikke folkevalgte verv).

14.2. Personer som velges inn i sentralstyret kan ikke samtidig velges som medlem av kontroll- eller valgkomiteen, og det er ikke mulig å være medlem av både kontroll- og valgkomiteen samtidig.

14.3 Alle utvalg og komiteer skal ha maksimalt 60 % av ett kjønn.

14.4. Ansatte i partiet kan ikke inneha tillitsverv i organer med arbeidsgiveransvar overfor vedkommende.

§ 15: Uravstemning

15.1. Viktige saker kan sendes ut til uravstemning blant medlemmene, dersom det kreves av landsmøtet, landsstyret eller lokallag som til sammen representerer 25 % av medlemmene.

15.2. Landsstyret skal fastsette generelle retningslinjer for gjennomføring av uravstemninger. Gjennomføringen av uravstemninger skal godkjennes av kontrollkomiteen.

15.3. Stemmerett ved uravstemning følger av §4.3.

15.4. Resultatet av en uravstemning er gyldig dersom minst 50 % av de stemmeberettigede har deltatt.

§ 16: Konflikthåndtering

16.1. Landsstyret skal fastsette etiske retningslinjer som setter standard for hvordan medlemmene i partiet opptrer seg i mellom og utad, og som beskriver hvordan konflikter og klagesaker skal håndteres. Disse retningslinjene er bindende for alle medlemmer og ansatte i partiet.

16.2. Medlemmer som åpenbart motarbeider partiets grunnleggende prinsipper, grovt bryter vedtekter og skriftlige retningslinjer eller som handler på en slik måte at det grovt kan skade partiets omdømme, kan ekskluderes fra partiet. Det samme gjelder partimedlemmer som stiller til valg på lister som konkurrerer med Miljøpartiet De Grønnes lister.

16.3. Forslag om eksklusjon kan fremmes enten av et lokallag, et fylkesstyre, av kontrollkomiteen, av sentralstyret eller av landsstyret. Vedtak om eksklusjon krever absolutt flertall blant medlemmene i både landsstyret og kontrollkomiteen.

16.4. Sentralstyret kan suspendere et enkeltmedlem midlertidig fram til førstkommende landsstyremøte når personen er foreslått ekskludert fra organisasjonen. Sentralstyret skal da være enstemmig i saken.

16.5. En person som er ekskludert fra partiet kan søke landsstyret om å få igjen medlemskapet. Innvilgelse av søknaden krever vedtak med 2/3 flertall i både landsstyret og kontrollkomiteen. Slik søknad kan bare fremmes én gang.

16.6. Dersom landsstyret mener en tillitsvalgt i partiet ikke utfører sitt verv i tråd med kriteriene i §16.2., kan landsstyret frata vedkommende vervet for resten av vervets virkeperiode. Vedtaket kan klages inn for kontrollkomiteen.

§ 17: Endring av vedtektene

Meningsendrende vedtektsforslag behandles av landsmøtet og vedtas med 2/3 flertall. Disse vedtektsendringer trer i kraft fra det tidspunktet landsmøtet heves, med mindre landsmøtet vedtar noe annet. Landsmøtet kan vedta å oversende redaksjonelle endringer av vedtektene til kontrollkomiteen med 2/3 flertall. Redigeringen skal godkjennes av landsstyret på første møte etter landsmøtet.

§ 18: Habilitet

18.1. På møter hvor en person stiller i egenskap av et verv, er vedkommende inhabil i saker som gjelder rettighetene og pliktene til en selv eller personer i nær slekt eller svogerskap, eller som man er eller har vært gift eller samboer med. Samme gjelder for saksbehandlere.

18.2. Inhabilitet i møte innebærer tap av stemme-, forslags- og talerett. Dersom saken gjelder mistillit eller annen form for kritikk mot en selv, tapes kun stemme- og forslagsrett.

18.3 Ingen er inhabile ved gjennomføring av valg til tillitsverv, eller i saker om vedtekter og andre regler.

§ 19: Oppløsning.

Miljøpartiet De Grønne kan oppløses dersom to påfølgende ordinære landsmøter vedtar det med $\frac{3}{4}$ flertall. Partiets eiendeler overføres til en annen organisasjon som landsmøtet vedtar ved simpelt flertall.

Vedlegg: Standard vedteker for lokal- og fylkeslag, jf § 5.1.

Vedtekter for Miljøpartiet De Grønne i X [kommune/fylke]

Vedtatt på stiftelsesmøtet [dato]

§1 Stiftelse og grunnlag

Miljøpartiet De Grønne i X (heretter kalt MDG X eller lokal/fylkeslaget er stiftet [dato]. Lokal/fylkeslaget er en del av Miljøpartiet De Grønne og bygger på partiets prinsippprogram og vedtekter.

§2 Formål

MDG X har som formål å fremme Miljøpartiet De Grønnes politikk i X, blant annet ved å søke representasjon i lokale folkevalgte organ. Fylkeslaget skal fremme lokal og regional politikk til partiets sentrale organer.

§3 Medlemskap, stemmerett og valgbarhet

Medlemskap, stemmerett og valgbarhet i lokallagets (fylkeslagets) møter og organer følger av §4 og §5 hovedvedtektene.

§4 Årsmøtet

- a) Årsmøtet er lokallagets (fylkeslagets) høyeste organ. Ordinært årsmøte holdes hvert år seinest seks uker før åpningen av det ordinære landsmøtet i Miljøpartiet De Grønne. Styret skal sende melding om dato for årsmøtet til medlemmene med minst fire ukers varsel og endelig innkalling med saksliste og saksdokumenter seinest to uker før møtet.
- b) Årsmøtet skal behandle følgende saker: Årsmelding, regnskap, budsjett og valg. Andre saker kan behandles dersom de er nevnt i innkallingen eller hvis de er av hastekarakter og et flertall av de stemmeberettigede på årsmøtet aksepterer å behandle dem.
- c) Årsmøtet fatter vedtak med simpelt flertall, unntatt ved forslag om vedtektsendringer (jfr §7).
- d) Årsmøtet velger en valgkomité på minst 3 medlemmer etter innstilling fra styret. Fungerende styremedlemmer kan ikke sitte i valgkomiteen, forutsatt at lokal/fylkeslaget har over 20 medlemmer. Valgkomiteen har ansvar for å innstille på valg av styre og evt. nominasjons- og programkomite til neste årsmøte. Innstillingen skal følge med sakspapirene til årsmøtet.
- e) Året før valgår [for lokallag: lokalvalgår] velger årsmøtet en nominasjonskomite på minst 3 medlemmer, etter innstilling fra valgkomiteen. Nominasjonskomiteen har ansvar for å utarbeide og innstille på valgliste etter valglovens krav og landsstyrets retningslinjer. Årsmøtet bestemmer

konkrete prosedyrer og tidsfrister for komiteen, eller delegerer dette til styret. Valglisten vedtas av nominasjonsmøtet, som holdes etter at valgprogrammet er vedtatt (jf 4f).

f) Året før lokalvalgår velger årsmøtet en programkomité på minst 3 medlemmer, etter innstilling fra valgkomiteen. Programkomiteen har ansvar for å utarbeide og innstille på lokalt valgprogram. Årsmøtet bestemmer konkrete prosedyrer og tidsfrister for komiteen, eller delegerer dette til styret. Programmet vedtas på årsmøtet i lokalvalgåret.

g) Styret og alle komiteer skal så langt som mulig bestå av maksimalt 60 % av ett kjønn og ha god geografisk og aldersmessig fordeling. Dersom sideorganisasjoner er etablert i kommunen/fylket, skal disse være representert.

h) Når forholdene krever det kan styret innkalle til ekstraordinært årsmøte med to ukers varsel. Når det kreves av minst 1/4 av medlemmene, eller av minst tre medlemmer dersom dette utgjør mer enn 1/4 av medlemmene, skal styret kalle inn til ekstraordinært årsmøte. Ekstraordinært årsmøte behandler bare de sakene som er nevnt i innkallingen.

§5 Styret

a) Styret i MDG X er lagets høyeste organ mellom årsmøtene, og står ansvarlig overfor årsmøtet når det gjelder alt arbeid og alle aktiviteter i lokal-/fylkeslaget, om ikke annet er bestemt av tidligere årsmøte. Styret plikter å legge fram årsmelding og regnskap for årsmøtet, føre protokoll over egne møter og sørge for forsvarlig arkivering av regnskap, årsmeldinger og protokoller. Styret plikter å følge opp krav fra offentlige myndigheter.

b) Styret skal bestå av minst tre medlemmer, inkludert leder eller talspersoner som velges ved særskilt valg, sekretær og kasserer. Styret bør ha varamedlemmer som velges i nummerert rekkefølge.

c) Leder for kommunestyre-/fylkestingsgruppa bør som hovedregel møte i styret, uten stemmerett med mindre han/hun også er ordinær styremedlem.

d) Styremedlemmene velges for ett år om gangen.

e) Styret er vedtaksdyktig når mer enn halvparten av medlemmene eller innkalte varamedlemmer er tilstede, og uansett ikke ved mindre enn 3 personer. Ved stemmelikhet vil styreleders stemmegivning avgjøre saken.

f) Dersom leder fratrer mer enn tre måneder før funksjonstidens utløp rykker nestleder opp for resten av perioden. Dersom en av to talspersoner fratrer, fungerer den andre alene ut perioden. Dersom ett eller flere andre styremedlemmer fratrer mer enn tre måneder før funksjonstidens utløp, og dette medfører at styret blir stående med færre enn tre medlemmer uten at plassene kan fylles ved at varamedlemmer rykker opp, skal det holdes ekstraordinært årsmøte for å foreta suppleringsvalg.

g) Lokal-/fylkeslaget forpliktes ved underskrift av leder og ett annet medlem av styret.

§6 Særskilte vedtekter for fylkeslaget

- a) Fylkesstyret skal gi alle lokallag i fylket fullgod og løpende informasjon om egne vedtak og om aktiviteter fylkeslaget tar initiativ til eller deltar i.
- b) Fylkesstyret skal etter beste evne bistå lokallag i fylket i deres arbeid, når lokallag uttrykker ønske om slik bistand. Lokallag har ikke krav på økonomiske bidrag fra fylkeslaget.
- c) Det påhviler Miljøpartiet De Grønne å sørge for at fylkesstyret til enhver til har tilgang til registeret over medlemmer i fylket, men det påhviler også fylkesstyret å holde seg oppdatert om medlemsutviklingen i kommunene. Fylkesstyret skal arbeide for at det blir etablert lokallag av Miljøpartiet De Grønne i kommuner der medlemstallet gir grunnlag for dette.
- d) Fylkesårsmøtet skal velge representanter til partiets landsmøte etter innstilling fra styret. Årsmøtet kan delegere til fylkesstyret å supplere antallet representanter/vararepresentanter etter behov.
- e) Årsmøtet velger fylkeslagets representant og vararepresentant til landsstyret etter innstilling fra valgkomiteen. Dersom begge flytter fra fylket eller av andre grunner ikke kan utføre vervene, skal det avholdes ekstraordinært årsmøte for å velge nye representanter.

§7 Tolkning av vedtektene

Oppstår det uenighet om tolkningen av disse vedtektene kan spørsmålet vises til partiets kontrollkomité, hvis avgjørelse er endelig.

§8 Endring av vedtektene

Forslag om endring av disse vedtektene kan bare behandles av ordinært årsmøte og må følge med innkallingen til dette. Endring av vedtektene krever et flertall på 2/3 av de avgitte stemmene på årsmøtet. Vedtektsendringer trer i kraft straks.

§9 Oppløsning

Lokal-/fylkeslaget kan bare oppløses på ett av følgende vilkår:

- at det er færre enn tre medlemmer som ønsker å videreføre det
- at de medlemmene som ønsker å videreføre det ikke er i stand til å oppfylle de kravene som stilles til lokal-/ fylkeslag i partiets vedtekter
- at Miljøpartiet De Grønne oppløses, eller
- at det skjer endringer i kommune(fylkes-)strukturen som gjør deling av lokal-/fylkeslaget eller sammenslutning med andre naturlig.

Ved oppløsning tilfaller lokal/fylkeslagets midler nærmeste overordnede nivå i Miljøpartiet de Grønne, eller ved oppløsning av partiet den organisasjon som overtar partiets midler. Ved sammenslutning med andre lag tilfaller midlene det sammensluttede laget. Ved deling av lag tilfaller midlene de nye lagene etter årsmøtets vedtak, ved manglende vedtak vil landsstyret avgjøre fordelingen av midler.